

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

quem alij Alcuinum, alium diaconum è Britania virum
vndecunquè doctissimum præceptorem habuit : apud
quē & Rhetorica, & Dialectica, præcipuè tamen Astro-
nomia discenda, plurimum & temporis & laboris im-
pendit. Discebat & artem computandi : & intentione
sagaci syderum cursum curiosissimè rimabatur.

CAPVT VIII.

TEntabat & scribere. Tabulas & codicillos ad hoc
in lecto sub ceruicalibus habebat, itemq; circun-
ferre solebat, vt cum vacuum tempus esset, manum effi-
giandis literis consuefaceret. Sed parum successit labor
præposterus, ac serò inchoatus. Assiduè exercitabatur
equitando, ac venando : quod illi gentilitium erat : quia
vix vlla in terris natio inuenitur, quæ in eo labore Fran-
cis possit æquari. Delectabatur etiam vaporibus aqua-
rum naturaliter calentium, frequenti natatu se exer-
cens : cuius adeò peritus fuit, vt nullus illi certaret : ob
hoc etiam Aquisgrani regiam extruxit : ibique extre-
mos vite annos vsque ad obitum duxit. In cibo & potu
temperans : sed in potu præcipuè, ita vt supra cœnam
raro plus quàm ter biberet. Sed cibi nō adeò moderator :
vt sæpè quereretur, noxia suo corpori esse ieiunia. Con-
uiuabatur rarissimè : & hoc præcipuis tantum festi-
uitatibus, cum magna tamen hominum frequentia. Cœ-
na quotidiana quaternis tantum ferculis præbebatur :
præter carnem assam, quam venatores verubus inferre
solebant : qua ille libentiùs quàm vllò ciborum genere
vescebatur. Inter cœnandum autem admodum fre-
quentissimè lectorem audiebat : Legebantur autem
ei historie, & antiquorum res præclaræ. Delectaba-
tur imprimis libris beati Augustini, præcipuè de Ciui-
tate Dei. Circa pauperes sustentandos, & gra-
tuitam

tuitam liberalitatem, quam Græci vocant, & iam Latini eleemosynam, erat deuotissimus: vt qui in patrio regno non solum id fieri curauit, verum etiam trans maria: in Syria & Aegypto, atque Aphrica, Hierosolymis, Alexandria, Carthagine, vbi Christianos iam sub Saracenis paupertate premi compererat, penurie eorum compatiens, pecuniam mittere solebat. Ob hoc maxime transmarinorum regum amicitias expetens, vt Christianis sub eorum dominatu degentibus, refrigerium aliquod proueniret. Colebat præ ceteris sacris locis apud Romanos beati Petri Apostoli ecclesiam, in cuius donaria magnam vim pecunia congescit: neque vllò sui regni tempore quicquam duxit antiquius, quàm vt vrbs Roma sua opera veteri polleret authoritate: & ecclesia sancti Petri per illum non solum tuta, sed etiam opibus suis præ omnibus orbis ecclesijs esset ornata. Quam cum tanti penderet, intra XLVI. annorum, quibus regnavit, spatium, quater tantum votorum soluendorum, ac supplicandi causa profectus est: Vltimi tamen accessus sui non tantum hæc fuere causæ, verum etiam quod Romanum Pontificem Leonem multis affectum iniurijs, erutis, vt quidam sunt authores, oculis, linguaque præcisa, fidem regis implorare necesse fuit. Idcirco Romam tum veniens ad reparandum ecclesie statum, ibi totum hyemis tempus contraxit: Quo tempore Imperatoris & Augusti nomen accepit: quod primò intantum auersatus est, vt affirmaret ea die, quanuis præcipua festiuitas esset, ecclesiam se non intraturum, si præscire potuisset Pontificis consilium: inuidiam tamen suscepti nominis Constantinopolitanis Imperatoribus non dissimulantibus, magna superauit pecunia: vicitq; eorum contumaciam magnanimitate, qua Græculis multum præstabat. Misit ed cre-

bras legationes, & in epistolis fratres eos appellauit. Post susceptam Augusti dignitatem, cum aduerteret legibus multa deesse, (nam Franci diuisis locis, duplicibus vtuntur legibus) cogitauit, quæ deerant, addere, & discrepantia concordare, praua corrigere: sed in ea re nihil perfectum est ab eo, nisi quod pauca capitula, & ea imperfecta legibus addidit. Omnium nationum quæ illi subessent, memorabilia gesta, quæ scripta non erant, scribi & memoriæ mandari iussit. Inchoauit & Grammaticam patrij, hoc est, Germanici sermonis. Mensibus ad propriam linguam nomina imposuit: qui ante id tempus apud Germanos partim Latinis, partim barbaris nominibus enunciabantur. Et Ianuarium quidem appellauit Wintermaen: Februarium, Horning: Martium, Lenmaen: Aprilem, Ostermaen: Maium, Winne-
maen: Iunium, Brackmaen: Iulium, Hermaen: Augustum, Arne-
maen: Septembrem, Wynmaen: Octobrem, Haruestmaen: Nouembrem, Zoremaen: Decembrem, Heilichmaen. Item ventos duodecim, suis nominibus insigniuit: cum non antè plurium, quàm quatuor, nomina inuenirentur: Et Subsolanum quidem Ostenwindt: Eurum, Sudost: Euroaustum, Sud-
sudost: Austrum, Suden: Austroaphricum, Sudwest: Aphricum occiduum, Sudsudwest: Zephyrum, West: Corum, Nordwest: Circium, Nordnordwest: Septentrionem, Nord: Aquilonem, Nordost: Vulturum, Ost-
nordost. Hæc idcirco commemorauit, vt agnoscant nobiscum Galli, Karolum & origine extitisse Germanum, & ea lingua tanquàm patria potissimè vsum: quod ignorantes ipsi nobis contestantur: quia de illorum ista sumpsimus libris testimonia.